

Ενημερωτικό Σημείωμα για δημοσίευση Έκθεσης

«Ενδιάμεση αξιολόγηση του ευρωπαϊκού προγράμματος InvestEU »

Την Τρίτη 1 Οκτωβρίου δημοσιεύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η ενδιάμεση αξιολόγηση του ευρωπαϊκού προγράμματος InvestEU για την περίοδο 2021-2023, όπως ορίζει ο κανονισμός θέσπισης του προγράμματος. Η μελέτη ανατέθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνέχεια ανοιχτού διεθνούς διαγωνισμού, σε **ανεξάρτητη ομάδα εξωτερικών εμπειρογνομόνων, μέλος της οποίας ήταν το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)**, υπό τον συντονισμό της συμβουλευτικής εταιρείας ICF.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ INVESTEU

Το πρόγραμμα InvestEU αποτελεί στρατηγικό εργαλείο για τη στήριξη της χρηματοδότησης επενδύσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, εστιάζει σε έργα που σχετίζονται με βιώσιμες υποδομές, έρευνα-καινοτομία-ψηφιοποίηση, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, και κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες. Απαρτίζεται από τρία μέρη:

- i) το Ταμείο InvestEU (Fund), το οποίο παρέχει εγγύηση της ΕΕ ύψους €26,2 δισεκ. με στόχο να αυξήσει την ικανότητα ανάληψης κινδύνου των εταιρών υλοποίησης,
- ii) τον συμβουλευτικό κόμβο InvestEU (Advisory Hub), που στοχεύει στη στήριξη της ανάπτυξης έργων και στην ανάπτυξη ικανοτήτων, και
- iii) την Πύλη InvestEU (Portal), στην οποία προβάλλονται έργα που αναζητούν χρηματοδότηση.

Ο σχεδιασμός του προγράμματος περιλαμβάνει πολλά καινοτόμα χαρακτηριστικά, τα οποία αποτέλεσαν και ενότητες ειδικού ενδιαφέροντος της ενδιάμεσης αξιολόγησης. Ενδεικτικά, το πρόγραμμα ενοποιεί 14 προγενέστερα μεμονωμένα Ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά και συμβουλευτικά εργαλεία, επιτρέπει τη συμμετοχή περισσότερων εταιρών υλοποίησης και παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να διαθέσουν επιπρόσθετους πόρους για τη στήριξη επενδύσεων που σχετίζονται με εθνικές προτεραιότητες. Το τελευταίο αποτέλεσε ένα από τα αντικείμενα εξειδικευμένης ανάλυσης που εκπόνησε το IOBE, στο πλαίσιο της έκθεσης αξιολόγησης.

ΒΑΣΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση εκπονήθηκε με ποικίλες μεθόδους πρωτογενούς και δευτερογενούς έρευνας, μεταξύ των οποίων η διενέργεια περίπου 150 συνεντεύξεων με ενδιαφερόμενα μέρη και η ανάλυση δεδομένων από το χαρτοφυλάκιο έργων.

Ορισμένα από τα βασικά ευρήματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης παρατίθενται παρακάτω.

Ταμείο InvestEU (Fund)

- Η υλοποίηση του προγράμματος είναι σε πλήρη εξέλιξη: το 80% της συνολικής εγγύησης που έχει κατανομηθεί στους 16 εταίρους υλοποίησης έχει εγκριθεί από την Επενδυτική Επιτροπή του Ταμείου ενώ το 30% αφορά υπογεγραμμένα έργα.

- Εκτιμάται ότι τα έργα που έχουν εγκριθεί έως το τέλος του 2023, μπορούν να κινητοποιήσουν επενδύσεις ύψους €218 δισεκ. εκ των οποίων τα €141 δισεκ. αφορούν ιδιωτικές επενδύσεις. Συνεπώς, αν και οι παραπάνω επενδύσεις δεν μπορούν να αποδοθούν εξολοκλήρου στην ύπαρξη του προγράμματος, το InvestEU φαίνεται να έχει αξιοσημείωτη επίδραση στην προσέλκυση επενδύσεων (crowding-in effect).
- Μέχρι το τέλος του 2023, 6 κράτη μέλη, ένα εκ των οποίων και η Ελλάδα, διέθεσαν επιπρόσθετους πόρους που ανήλθαν αθροιστικά σε €1,5 δισεκ. για να στηρίξουν έργα που σχετίζονται με τις εξειδικευμένες ανάγκες τους.
- Το εύρος των χρηματοδοτικών προϊόντων που προσφέρουν οι εταίροι υλοποίησης είναι εκτενές και καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες της αγοράς.
- Το πρόγραμμα επιτυγχάνει υψηλή προσθετικότητα, επιτρέποντας τη χρηματοδότηση επενδύσεων υψηλότερου κινδύνου με όρους που δεν θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν οι φορείς υλοποίησης στην αγορά χωρίς την εγγύηση της ΕΕ.
- Αν και το πρόγραμμα βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο ώστε να μπορέσει να αξιολογηθεί η συνολική αποτελεσματικότητα και επίδρασή του στην οικονομία, βάσει των αρχικών εκτιμήσεων φαίνεται ότι είναι εναρμονισμένο με τους στόχους πολιτικής της ΕΕ και συμβάλλει σε καίριες προκλήσεις όπως η διττή μετάβαση (πράσινη και ψηφιακή).

Συμβουλευτικός κόμβος InvestEU (Advisory Hub)

- Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται και η υλοποίηση του συμβουλευτικού κόμβου. Έως το τέλος του 2023, €374 εκατ. διατέθηκαν σε 7 εταίρους, εκ των οποίων περίπου €70 εκατ. χρησιμοποιήθηκαν σε 844 έργα (τα οποία ολοκληρώθηκαν ή είναι σε εξέλιξη).
- Η υποστήριξη που προσφέρεται ποικίλλει τόσο ως προς το είδος των υπηρεσιών όσο και ως προς τους αποδέκτες. Αναφορικά με τη γεωγραφική κάλυψη, αν και υπάρχουν έργα που σχετίζονται με όλα τα κράτη μέλη, φαίνεται ότι υπάρχει μεγαλύτερη συγκέντρωση σε ορισμένες χώρες (ειδικά στη Γαλλία και στην Ιταλία).
- Το γεγονός ότι το πρόγραμμα συνδυάζει τη χρηματοδότηση έργων μέσω του Ταμείου και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών αποτελεί ένα ισχυρό πλεονέκτημα. Ο ρόλος του συμβουλευτικού κόμβου είναι καθοριστικός για τη δημιουργία χαρτοφυλακίου έργων, την ανάπτυξη τεχνογνωσίας και την ανάπτυξη νέων αγορών.

Πύλη InvestEU (Portal)

- Αν και υπάρχουν πρώιμα στοιχεία αξιοποίησης της Πύλης, η προστιθέμενη αξία της έγκειται κυρίως στη διοργάνωση εκδηλώσεων διασύνδεσης με διάφορους φορείς.
- Περιθώρια βελτίωσης εντοπίζονται στην αποτελεσματική προβολή των έργων και στον ευρύτερο ρόλο της στο επενδυτικό οικοσύστημα.
- Έως το τέλος του 2023 λίγο περισσότερα από 1.500 έργα είχαν δημοσιευθεί και 465 διαδράσεις μεταξύ επενδυτών και φορέων υλοποίησης έργων είχαν καταγραφεί στην Πύλη.

*Το [αρχείο της ενδιάμεσης αξιολόγησης](#) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.